

Memo

Nummer DOC-20-325534
Zaaknummer Z-20-128341
Documenttype Overig stuk intern
Datum 25 november 2020
Van Martijn Schaper
Aan
Afschrift aan
Onderwerp hoofdpunten van de wet tijdelijke maatregelen

BIJLAGE 1;

Onderwerp: De Tijdelijke wet maatregelen covid-19 (TWM)

Tijdelijke wet maatregelen COVID-19

In geval van een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis, of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, bepaalt de Wet veiligheidsregio's dat de voorzitter van de betreffende veiligheidsregio ten behoeve van de rampenbestrijding en crisisbeheersing in de betrokken gemeenten bij uitsluiting bevoegd is tot het bestrijden van de ramp of crisis. Omdat deze crisis echter een infectieziekte betreft is de Wet publieke gezondheid (Wpg) de grondslag voor de maatregelen met betrekking tot bestrijding van de ziekte. Die maatregelen worden tot op heden weergegeven in een noodverordening.

Per 1 december 2020 treedt de Tijdelijke wet maatregelen COVID-19 (Twm), ook wel genoemd de spoedwet, in werking en wordt de Wpg gewijzigd. De wet heeft een werking van 3 maanden en kan verlengd worden. Doel van de wet is de bestrijding van het covid-19 virus. Onder de Twm hangen ministeriële regelingen waarin de maatregelen staan. In één van die regelingen staat bijvoorbeeld de mondkapjesplicht, in een andere zijn de maatregelen uit de huidige noodverordening overgenomen. De verplichting om afstand te houden tot elkaar is opgenomen in een algemene maatregel van bestuur. Met deze nieuwe wet en de wijziging van de Wpg volgt er ook een wijziging in de bevoegdheden. De gemeente en dan met name de burgemeester krijgt er bevoegdheden bij:

- de burgemeester kan van een aantal nationale coronamaatregelen *onthefing* verlenen en daarmee in lokaal maatwerk voorzien; het gaat dan om de aanwezigheid van personen in publieke gebouwen, het houden van evenementen en het gebruik van hygiëne en beschermingsmaatregelen.
- de burgemeester krijgt bevoegdheden om de coronamaatregelen te *handhaven* door middel van aanwijzingen, bevelen en lasten onder bestuursdwang of dwangsom; en

- de burgemeester kan in een ministeriële regeling de bevoegdheid krijgen om plaatsen *aan te wijzen* waar bepaalde regels gelden, die in de ministeriële regeling worden gesteld.

De bevoegdheid tot ontheffen en het aanwijzen van plaatsen is geen vrijbrief voor de gemeente om eigen regels te gaan opstellen. Het moet gaan om een coronamaatregel waar de burgemeester ontheffing mag verlenen en om een bijzondere situatie. Een ontheffing moet ook altijd worden voorgelegd aan de GGD. Daarnaast is regionale afstemming met de andere gemeenten deelnemend in de VR een verplichting. In de praktijk verandert er ook als alle extra bevoegdheden worden overgedragen dus niet veel. Alleen in hoge uitzondering zal er een ontheffing verleend kunnen worden.

Verantwoording richting raad

In artikel 58s, vierde lid van de Wpg is geregeld hoe het college en de raad betrokken dienen te worden:

4. De burgemeester is aan de gemeenteraad verantwoording schuldig over het door hem krachtens dit hoofdstuk gevoerde bestuur en waarborgt de betrokkenheid van de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders bij dat bestuur. De burgemeester verstrekt de wethouders de informatie over de uitoefening van zijn bevoegdheden bij of krachtens dit hoofdstuk die zij nodig hebben voor de uitoefening van de taken van het college. Het tweede en derde lid van artikel 180 van de Gemeentewet zijn van toepassing.

De burgemeester legt dus over de inzet van de bevoegdheden die hem op grond van de Twm toekomen, verantwoording af aan de gemeenteraad. Het gaat hierbij om verantwoording over zijn beleid voor en de afweging bij de verlening of weigering van ontheffingen, de aanwijzingen die betrekking hebben op de zorgplicht in publieke plaatsen en besloten plaatsen die niet in gebruik zijn voor beroep en bedrijf, en de inzet van de met dit wetsvoorstel toegekende bevelsbevoegdheden.

Dit maakt voor deze onderwerpen lokaal debat mogelijk, evenals dat nu gebeurt ten aanzien van de bevoegdheden die de burgemeester als eenhoofdig orgaan toekomen (artikel 180 van de Gemeentewet). Verantwoording over de inzet van bevoegdheden hoeft niet steeds per geval of vooraf te geschieden; (reguliere) rapportages kunnen een middel zijn waarmee verantwoording tot stand komt. Feitelijk is dit dus niet anders dan de verantwoording over reguliere onderwerpen. De gemeenteraad zal vooraf worden geraadpleegd waar mogelijk. In deze crisissetting is het echter niet altijd mogelijk om vooraf te raadplegen. Waar vooraf raadplegen niet mogelijk is zal er achteraf verantwoording worden afgelegd. Regulier zal dit eens per 3 maanden gebeuren, maar de mogelijkheid bestaat om dit extra te doen wanneer nodig. Daarnaast blijft het onderwerp COVID-19 op de agenda van de commissie als standaard onderwerp staan.